نگاهی به نظام آموزش عالی و حل مسئله در کشور

چالش سهمگین نظام دانشگاهی از «توسعه علمی» تا «کیفیت پایین فارغ التحصیلان»

آفتاب یزد- گروه گزارش: بحث توسعه علمی در کشور از جمله نکاتی است که در کلام و گفتار مسئولان بازتاب و نمود برجسته‌ای دارد. اخیرا رئیس جمهور از رتبه مناسب علمی ایران سخن گفت و در عین حال گزارش برخی منابع نشان می‌دهد با وجود جایگاه مناسب کشور در امر تولید علم، چالش‌ها و دشواری‌های عمده‌ای وجود دارد که می‌تواند دورنمای رسیدن به توسعه و کیفیت بالای علمی در کشور را در معرض مخاطره جدی قرار دهد. با این حال آخرین داده‌های مستخرج از معتبرترین پایگاه استنادی جهان بیانگر آن است که جمهوری اسلامی ایران توانسته است برای نخستین بار، در زمره ۱۵ کشور برتر دنیا از منظر تولید علم قرار گیرد.

از سوی دیگر بنابر گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، گرچه دستاوردهای حوزه آموزش عالی در مقیاس منطقه‌ای و جهانی قابل توجه است، اما این میزان دستاورد علمی همچنان در پیوند با مسائل و مشکلات جامعه، با چالش‌ها و بحران‌های قابل تاملی روبروست.

دستاورد آموزش عالی در کشور از جهات مختلفی قابل توجه است. به عنوان مثال ایران به لحاظ رتبه علمی در منطقه در جایگاه نخست قرار داشته و یا در گزارشی دیگر رتبه ایران در سطح بین‌الملل را در جایگاه ۱۶ در سال ۲۰۱۸ نشان می‌دهد. همچنین تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان در ایران هم نشان می‌دهد که تعداد این شرکت‌ها نزدیک به ۴ هزار و ۵۸۳ شرکت است که مطابق با گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، میزان درآمد این شرکت‌ها به بیش از ۶۰۰ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۷ می‌رسد.

این آمار با توجه به تعداد دانشگاه‌های کشور که بیش از ۲هزار و ۷۲۴ و تعداد دانشجویان بالغ بر ۳ میلیون و ۶۱۶ هزار و ۱۱۴ مورد گزارش شده، از اهمیت زیادی برخوردار است.

نتایج تحلیل اولیه از آمار کمی و کیفی نشان می‌دهد که نظام آموزش عالی در عمر کمتر از یک قرن به نسبت سایر نظام‌های آموزش عالی دنیا با چندین قرن سابقه بیانگر عملکرد مفیدی در این زمینه است. اما این نتایج با توجه به وضعیت کنونی جامعه، حکایت از رقم خوردن اتفاقات جامعه به شکل دیگری است. چنانچه تعداد دانش‌آموختگان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی بیکار نشان می‌دهد نظام آموزش عالی در این حوزه چندان موفق عمل نکرده است.

هرچند طی دوره‌ای مسئله ورود به آموزش عالی تا دهه ۸۰ شمسی از طریق گسترش نظام آموزش عالی در کشور مرتفع شد، اما از آن‌جا که این شیوه جدید از سیاست‌گذاری بدون در نظر داشتن سایر جنبه‌ها و اثرات اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی به مرحله اجرا رسید، تعداد فارغ‌التحصیلان بیکار را در دهه ۹۰ افزایش داد.

روشن ساختن چرایی این مسئله به لحاظ چالش‌های این نظام از این حیث که می‌تواند دور نمای مهمی را برای کشور به همراه داشته باشد، اهمیت شایان توجهی دارد.

■ چالش یا بحران؟

گام نخست در شناسایی مسائل آموزش عالی تفکیک بین دو واژه «چالش» و «بحران» است. یکی از رایج‌ترین اشتباهات در بررسی مسائل آموزش عالی کشور کاربرد این دو واژه به جای یکدیگر است. مفهوم چالش در واقع به عوامل بیرونی اشاره دارد که دارای دو وجه فرصت و تهدید است. چالش‌ها از این نظر فرصت هستند که می‌توانند فرصت رشد و پویایی را فراهم آورند و از این لحاظ تهدید به شمار می‌آیند که شرایط اولیه حیات سیستم را با مانع و اختلال روبرو می‌کنند.

بدین ترتیب می‌توان گفت چالش مطابق با گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، «شرایط و وضعیت جدیدی است که مسیر آینده را از بیرون مورد هجوم قرار داده، حفظ تعادل آن را دچار مشکل کرده و مستلزم تلاشی سخت و سرنوشت‌ساز است». با این توصیف می‌توان گفت واقعیاتی عینی، جدید، بیرونی و معطوف به آینده به عنوان یک چالش شناخته می‌شوند که با تمهیدات ساده و کم هزینه می‌توان آن را مرتفع کرد اما زمانی‌که به بحران منجر شد می‌تواند بسیار پرهزینه و دشوار باشد.

با این توصیف می‌توان گفت چالش تا زمانی که در کلیت سیستم اختلال و مانعی را ایجاد نکرده می‌تواند کمک کننده هم باشد چرا که تحرک‌جویی و پویایی را به همراه دارد و در پاره‌ای موارد نوآوری و خلاقیت را هم ایجاد می‌کند. با این تفاسیر یکی از مهم‌ترین مسائلی که در زمینه آموزش عالی می‌تواند وجود داشته باشد کاربرد دو واژه «چالش» و «بحران» به جای یکدیگر است که منجر به ارائه راهکارهای بعضاً متضاد و بی نتیجه هم می‌شود. به عنوان مثال زمانی‌که از بحران «تقلب علمی» به عنوان «چالش» یاد می‌شود و یا از چالش «ضعف دانشگاهی» به عنوان بحران نام برده می‌شود، می‌تواند رویکردها و برخوردهای متفاوتی را هم در پی داشته باشد. چنانچه در دهه ۱۳۸۰، حل چالش «ورود» به دانشگاه به بحران «فارغ‌التحصیلان» بیکار دانشگاهی در دهه ۱۳۹۰ ختم شد.

■ ناکارآمدی نظام سنجش و پذیرش

مطابق با اقدام ملی ۶ راهبرد کلان ۶ نقشه جامع علمی کشور، بند «۲-۲» سیاست‌های کلی علم و فناوری، بند «۱۵-۲» سند دانشگاه اسلامی، اظهارنظر مسئولان، تحقیقات انجام شده، طی دودهه گذشته برگزاری آزمون سراسری به عنوان یکی از شاخص‌های بسیار مهم در زمینه ورود به دانشگاه مدنظر بوده است. این نظام به گونه‌ای عمل کرده که موجب شده تا بسیاری از داوطلبان مطابق با استعداد و علاقه خود وارد دانشگاه نشوند. این درحالیست که در نظام‌های مترقی کشورهای توسعه‌یافته، سنجش و پذیرش افراد در دانشگاه بر مبنای استعداد، علاقه، خلاقیت و توانمندی شخص است. به عبارتی نظام آموزش عمومی تا پیش از دانشگاه فرد را با چنین رویکردی پرورش داده و در دانشگاه زمینه شکوفایی او را فراهم می‌آورد.

نظام آموزش و پرورش یا آموزش عمومی نیز با همین رویکرد دستخوش تغییرات اساسی شده است. مثلاً در نظام آموزش عمومی کشور، نشاط، پویایی، ارتباط قوی اجتماعی، ژرف اندیشی، ابتکار و نوآوری و... قربانی افزایش مهارت‌هایی چون «تست‌زنی» در کنکور می‌شود. در چنین وضعیتی نظام آموزش و پرورش هم متکی بر حفظیات عمل کرده و یادگیری استدلالی را به حاشیه می‌راند.

وجود چنین دور باطلی در نظام آموزش و پرورش و آموزش عالی، موجب شده تا فرد فارغ از میزان استعداد و خلاقیت با تسلط بر مهارت تست‌زنی بتواند موفقیت‌های مهمی را هم کسب نماید. چنین وضعیتی هم موجب می‌شود تا آسیب‌هایی نظیر کم توجهی به سوابق تحصیلی و استعدادی فرد، کم توجهی به علایق و توانمندی‌ها، به محاق رفتن آموزش رسمی و برجسته شدن نظام آموزش غیر رسمی نظیر بنگاه‌های اقتصادی آمادگی کنکور که نظارت کمتری را هم از جانب نهادهای اصلی متولی آموزش دارند، شکل بگیرد که نتیجه آن هم افت کیفی تعلیم و تربیت رسمی است.

■ ارتباط ضعیف دانشگاه با جامعه و صنعت

بنابر گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در حوزه دستاوردها، چالش‌ها، بحران‌ها و پیشران‌های آموزش عالی، یکی دیگر از مسائل جدی که در زمینه ناکارآمدی دانشگاه در حل مسائل موجود مطرح می‌شود، وجود ارتباط ضعیف آموزش عالی با جامعه و بخش صنعت است. بنابر بند ۵ سیاست‌های کلی علم و فناوری، راهبردهای کلان ۳،۷،۱۱و ۱۲، بند «ب» ماده ۶۴ قانون برنامه ششم توسعه، راهبرد ۱،۲ و ۳ فصل ۷ سند دانشگاه اسلامی، تحقیقات انجام شده و همچنین اظهارات مقام معظم رهبری و سایر مسئولان، ارتباط دانشگاه با جامعه و صنعت از وضعیت چندان مناسبی برخوردار نیست.

ضعف اعتماد بین صنعتگران و دانشگاهیان، کمبود مسائل انگیزشی مرتبط با این موضوع، تقاضا محور و کاربردی نبودن تحقیقات دانشگاهی، عدم تناسب بین برنامه‌های درسی دانشگاهی و نیازهای روز جامعه و... موجب شده‌اند تا ارتباط اصولی بین دانشگاه - به عنوان نماد نظام آموزش عالی- و جامعه و صنعت شکل نگیرد. به عنوان مثال کل درآمد ناشی از قراردادهای دانشگاه‌های تحت نظارت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۹۶ نزدیک به ۲۳۰ میلیارد تومان بوده که این رقم کمتر از ۱ درصد کل بودجه آموزش عالی در همین سال برآورد می‌شود.

شواهد مذکور در کنار حجم بالای پژوهش‌های انجام گرفته در دانشگاه‌های کشور که معمولاً بدون متقاضی و معطوف به حل مسائل جامعه انجام می‌گیرند و از طرفی تمایل صنایع به واردات، باعث شده تا وضعیت ارتباط دانشگاه با صنعت و جامعه با چالش مواجه شود.

بدین ترتیب شناسایی چالش‌های این حوزه و ارائه یک چارچوب همه‌جانبه که ناظر بر فعالیت‌ها محدودیت‌ها و منابع دانشگاهی و صنعتی کشور است، می‌تواند برای قوام بخشیدن به ارتباط بین دانشگاه و صنعت، بررسی دقیق‌تر و عمیق‌تری را طلب کند.

■ دانشگاهی که مطابق با نیازها نیست

نتایج گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد که دانشگاه‌های کشور مطابق با نیاز جامعه محلی تشکیل نشده و اگر هم دانشگاهی با این عنوان تاسیس شده باشد، با توجه به مشکلات و چالش‌های موجود نتوانسته است آنگونه که شایسته است از مشکلات جامعه محلی بکاهد.

هرچند دستاورد آموزش عالی در ایران با توجه به سابقه اندک در قیاس با سایر دانشگاه‌های جهان- که بعضاً قدمتی نزدیک به ۵قرن دارند- قابل توجه است، اما این میزان از پیشرفت در مدت زمان اندک وقتی معنا خواهد داشت که بتواند در پیوندی نزدیک با بخش‌های مختلف جامعه اثرات مطلوبی را به نمایش بگذارد.

نتایج گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در زمینه دستاوردها، چالش‌ها، بحران‌ها و پیشران‌های آموزش عالی نشان می‌دهد که از پتانسیل و ظرفیت وجودی این سرمایه مهم در کشور استفاده بهینه صورت نگرفته است. دانشگاه‌های کشور مطابق با نیاز جامعه محلی تشکیل نشده و اگر هم دانشگاهی با این عنوان تاسیس شده باشد، در این زمینه حتی نیازهای جامعه محلی هم بنابر دستاوردهای دانشگاهی مرتفع نشده است.

به عنوان مثال با وجود دانشکده مهندسی علوم آب با رشته‌هایی نظیر «مهندسی محیط زیست»، «سازه‌های آبی»، «هیدرولوژی و منابع آب» و «آبیاری و زهکشی» در دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشکده «علوم دریایی و اقیانوسی» در دانشگاه «مازندران»، و تعداد قابل توجه فارغ‌التحصیلان در سال، هر دو این استان‌ها از مسئله آلودگی آب و تخریب منابع آبی رنج می‌برند.

به‌طور کل می‌توان گفت دانشگاه‌های کشور علیرغم پیشرفت‌های کمی و کیفی، همچنان از وجود موانعی رنج می‌برند که تلاش این نهاد علمی و آموزشی کشور را ناکام می‌گذارد. پرداختن به مواردی از این دست خالی از لطف نخواهد بود.

■ توزیع نامناسب رشته‌های دانشگاهی

آمایش آموزش عالی درواقع شامل اقدامات ساماندهی و نظام بخشی به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی با رویکرد سرزمینی در سطوح منطقه‌ای و ملی است که با تکیه بر قابلیت‌ها، توانمندی‌ها و محدودیت‌های منطقه‌ای صورت می‌گیرد. اما آن‌چه در عمل رخ داده وجود رابطه ضعیف دانشگاه و محیط پیرامونی است. راه‌اندازی رشته‌های تحصیلی و پذیرش دانشجو در مقاطع مختلف تحصیلی بدون توجه به ظرفیت‌های استانی و ملی از جمله مواردی است که دانشگاه را در موفقیت ماموریت‌های منطقه‌ای و ملی ناکام گذاشته است.

به عنوان مثال و به گواه آمار موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در ایران، و بر اساس توزیع دانشگاه‌ها، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی در سطح کشور، بیش از ۴۰درصد دانشگاه‌های کشور دارای رشته کشاورزی هستند؛ این درحالیست که در بسیاری از استان‌ها که این رشته دانشگاهی را دارند، عمده مشاغل در بخش خدمات و صنعت قرار دارند. مضاف بر این حتی محل ساختمان بسیاری از دانشگاه‌های کشاورزی هم در مرکز نواحی کشاورزی قرار نگرفته و یا در داخل شهر و بدون دسترسی به نواحی کشاورزی هستند. وجود چنین مواردی قطعاً دانشگاه را از ماموریت اصلی خود بازداشته و نسبت به مسائل جامعه پیرامون بی اعتنا می‌کند.

بنا بر نتایج گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در حوزه مسائل و مشکلات آموزش عالی ایران، حتی در بسیاری از مناطق مانند استان‌های آذربایجان شرقی، مازندران، گیلان، البرز، خراسان رضوی و اصفهان که پتانسیل مناسبی برای توسعه بخش کشاورزی را داشته و دانشگاه‌های معتبری هم در این حوزه دانشجو و نیروی کار را تربیت می‌کند، تنها ۵/۴ درصد از افراد تحصیل‌کرده در حوزه کشاورزی جذب این بخش شده و بیش از ۹۴/۶ درصد افراد در حوزه‌های صنعت و خدمات مشغول به کار هستند.

نتایج به دست آمده از همان گزارش نشان می‌دهد که استان‌های مزبور با اقتصاد کشاورزی، ۸۵۴مرکز آموزش عالی و نزدیک به ۳۱/۵درصد از کل موسسات و بیش از ۳۲/۶درصد از دانشجویان را در خود جای داده‌اند، اما تنها ۶درصد در گروه کشاورزی و بیش از ۵۴ درصد در گروه‌های آموزشی علوم انسانی، پزشکی و هنر مشغول به تحصیل هستند. این آمار بدین معناست که در توسعه و تقویت نیروی انسانی متخصص بخش کشاورزی، دانشگاه‌های مستقر در این مناطق نقش کمرنگ و ضعیفی داشته و کمتر با توجه به نیاز مناطق در جذب و پرورش نیروی انسانی اقدام کرده‌اند.

■ تعدد مراکز تصمیم‌گیری و خلط وظایف

بررسی نهادها و ساختارهای سیاست‌گذاری آموزش عالی کشور نشان می‌دهد که این نهاد علمی و آموزشی با منظومه‌ای از نهادها و دستگاه‌هایی روبروست که مشکلات این مجموعه را هم دو چندان می‌کند. به عنوان مثال در زمینه تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در حوزه آموزش عالی علاوه بر مسئولیت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، هیئت وزیران، شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، جهاد دانشگاهی، بنیاد ملی نخبگان و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نیز در این حوزه اثر گذارند. این تعداد از نهادهای تصمیم‌گیرنده موجب می‌شود تا به گفته «صفر بیک‌زاده» محقق طرح «تبیین جایگاه حقوقی نهادهای تصمیم‌ساز در نظام علوم، تحقیقات و فناوری» علاوه بر تعدد اسناد بالادستی و ناهماهنگی بین دستگاه‌ها، از میزان مسئولیت آن‌ها کاسته شده و عدم پاسخگویی این نهادها در قبال سیاست‌ها و تصمیمات خود را نیز در پی داشته باشد.

مصداق قابل توجه این امر در حوزه ناهماهنگی بین ستاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با شورای عالی انقلاب فرهنگی در زمینه آزمون مهارت زبان فارسی«آمفا» برای غیر فارسی زبانان و تصویب آزمون دیگری به نام «سامفا»، به خوبی قابل مشاهده است. نمونه دیگر هم در زمینه موازی‌کاری بین نهادها در حوزه آموزش تحقیقات و فناوری است. به عنوان مثال و بر اساس نتایج تحقیقات «قنبری» و «جلالی» در زمینه «آسیب‌شناسی مراجع تصمیم‌گیر و سیاست‌گذار حوزه آموزش عالی»، معاونت علمی و فناوری با وزارت عتف و شورای عتف در ۲۰مورد از وظایف و اختیارات با یکدیگر هم‌پوشانی دارند.

بنابر گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی موارد متعددی در این خصوص اثرگذارند که مهم‌ترین آن‌ها ضعف نهادی و ساختاری در سیاست‌گذاری، عدم ثبات مدیریتی و سیاسی، نبود نگاه بلند مدت در نظام سیاست‌گذاری آموزش عالی و نداشتن متولی مشخص در این حوزه است.

■ تخصیص ناکارآمد بودجه

معمولاً تامین منابع مالی در موسسات آموزش عالی از طریق بودجه دولتی، شهریه، فروش خدمات آموزشی و پژوهشی، کمک‌های مردمی، سرمایه‌گذاری و... است. بنابر گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس،۸۰درصد بودجه نهادهای آموزش عالی در ایران از طریق دولت و مابقی از طریق دریافت شهریه از دانشجو تأمین می‌شود. چنین سیاستی موجب آسیب‌های جدی به بخش آموزش عالی می‌شود که بسیار هم قابل تامل است. به عنوان مثال در برخی از نظام‌های آموزشی دنیا مانند انگلستان، تنها ۲۶درصد از منابع مالی آموزش عالی از طریق دولت فراهم شده و بخش قابل توجهی از طریق پروژه‌های تحقیقاتی و سپس شهریه از دانشجو تامین می‌شود. تراز مالی دانشگاه یو.اسی.ال لندن در سال ۲۰۱۶ هم نشان می‌دهد که حدود ۴۰ درصد بودجه این دانشگاه از طریق انجام پروژه‌های تحقیقاتی است. چنین اقداماتی از چند جهت قابل بررسی است.

نخست این‌که استقلال نظام آموزش عالی به میزان زیادی حفظ شده است. بنابراین در شرایط بحران اقتصادی- مانند شرایط تحریمی حاضر در ایران- از کیفیت خدمات آموزشی و پژوهشی نیز کاسته نخواهد شد. بی‌تردید در زمان بحران اقتصادی، کاهش بودجه نهاد آموزشی امری غیرقابل اجتناب است. در چنین شرایطی ظهور مسائل روزمره و پیش پا افتاده نظیر حقوق اعضای هیئت علمی و کارمندان و هزینه‌های تعمیر و نگهداری ساختمان و... نیز بدیهی خواهد بود که دانشگاه را از رسالت اصلی خود باز می‌دارد.

نکته دوم این‌که استقلال دانشگاه می‌تواند موجب تقویت روحیه انتقادی دانشگاهیان شده و بسیاری از موانع و مشکلات جامعه را از دریچه علمی و با شفافیت کامل نشان دهد. انجام چنین کاری به درستی بازگو کننده رسالت اصلی دانشگاه است که در پرتو استقلال دانشگاه میسر خواهد شد.

■ توجه به شاخص‌های جهانی

در مجموع به نظر می‌رسد برای فائق آمدن بر چالش نظام‌های آموزشی در کشور داشتن راهبرد منسجم در این امر یک ضرورت است. گرچه تا به امروز انسجام معنا داری در رویه‌ها و برنامه‌های نظام آموزشی کشور دیده نشده اما وجود تقاضا برای مدرک و نه توسعه علم خطر نگران کننده‌ای است که می‌تواند محتوای علمی و آموزشی کشور را با چالش اسفناک تری روبرو کند؛ چالشی که از آن به عنوان بحران کیفیت در آموزش و یا همان فارغ‌التحصیلان کم سواد نام برده می‌شود، این در حالی است که در دنیای امروز پیشرفت علمی کشورها سنجیده می‌شود و اگر منطبق بر شاخص‌های جهانی نباشد با مشکل در توسعه روبرو می‌شود. منبع ایرنا

نتایج گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در زمینه دستاوردها، چالش‌ها، بحران‌ها و پیشران‌های آموزش عالی نشان می‌دهد که از پتانسیل و ظرفیت وجودی این سرمایه مهم در کشور استفاده بهینه صورت نگرفته است. دانشگاه‌های کشور مطابق با نیاز جامعه محلی تشکیل نشده و اگر هم دانشگاهی با این عنوان تاسیس شده باشد، در این زمینه حتی نیازهای جامعه محلی هم بنابر دستاوردهای دانشگاهی مرتفع نشده است

در مجموع به نظر می‌رسد برای فائق آمدن بر چالش نظام‌های آموزشی در کشور داشتن راهبرد منسجم در این امر یک ضرورت است. گرچه تا به امروز انسجام معنا داری در رویه‌ها و برنامه‌های نظام آموزشی کشور دیده نشده اما وجود تقاضا برای مدرک و نه توسعه علم خطر نگران کننده‌ای است که می‌تواند محتوای علمی و آموزشی کشور را با چالش اسفناک‌تری روبرو کند

آفتاب روی خط آفتاب

۸۸۳۱۸۵۵۶-۸۸۳۱۸۵۵۵

پیام کوتاه: ۳۰۰۰۱۴۱۴۲۷

۱۶۱۲- ما همینطور هم به خاطر افزایش قیمت‌های محصولات لبنی با کاهش مصرف از سوی طبقات ضعیف جامعه روبرو هستیم پس لطفا برخی کارشناسان در تلویزیون از وجود سم در شیر نگویند و توی دل مردم را خالی نکنند. این کارشناس‌ها بر چه اساسی این حرف را زدند؟ در حالی که از سوی وزارت بهداشت تکذیب شد؟ (۱۱/۲)

۱۸۱۵- سلام آقای مظفری. در روزنامه یادداشت تحلیلی درباره دلایل اعتراضات در عراق و گسترش ناآرامی‌ها بنویسید. چرا کشور عراق به یک آرامش نسبی نمی‌رسد. دلیل آن چیست؟ هر روز در عراق تعدادی کشته و زخمی و یا دستگیر می‌شوند این وضعیت بغرنج تا کی ادامه دارد؟ (۱۱/۲)

آفتاب یزد: اعتراض در هر جامعه‌ای وجود دارد و یک امر داخلی است. دخالت برخی بیگانگان بویژه آمریکا در عراق و منطقه باعث برخی ناآرامی‌ها شده است که ملت و دولت عراق متوجه این موضوع شده و طرح خروج آمریکا از عراق را تصویب کرده‌اند.

۰۸۱۰- آیا می‌توان به دیدار مدیران باشگاه‌ها یا مسئولان فدراسیون فوتبال آسیا در مالزی دلخوش کرد. آنها تصمیم خود را برای لغو میزبانی ما گرفته‌اند. اما دل مشتاقان فوتبال از این تصمیم غیرمنصفانه‌ای اف سی بسیار به درد آمده بهانه‌های آنان برای لغو میزبانی قابل قبول نیست. (۱۱/۲)

۰۹۵۰- این آقای فیروز کریمی مربی با سابقه فوتبال آدم بامزه‌ای است گاهی کارهای عجیبی می‌کند. اخیرا هم در برنامه زنده روی آنتن با موبایل خود صحبت کرده است که در برنامه‌های تلویزیونی تاکنون سابقه نداشته. (۱۱/۲)

۱۰۲۱- آقای ترکان می‌گوید سلیقه وزرا به آقای واعظی نزدیکتر است تا آقای روحانی. با این حساب باید گفت پس شاید آقای واعظی برای خودش در دولت یارگیری کرده است! (۱۱/۲)

۱۰۳۵- برخی از افراد با اظهارنظرهایی که می‌کنند و حاشیه‌سازی در مسائل بین المللی می‌کنند خدا را شکر می‌کنیم مسئولیتی در دستگاه امور خارجه ندارند! (۱۱/۲)

۱۱۰۶- من به عنوان یک شهروند آرزو می‌کنم‌ای کاش در هیچ مفاسد اقتصادی پای آقازادگان به چشم نمی‌خورد اما متاسفانه تعدادی از آقازادگان دارای پرونده مفاسد اقتصادی هستند. (۱۱/۲)

۱۱۲۱- ترامپ رئیس جمهور آمریکا اگر قابل اعتماد بود و ثبات داشت منطق و تدبیر داشت با کره شمالی به توافق می‌رسید همه چیز آماده توافق بود اما جاه طلبی‌های آمریکا مانع حصول یک توافق شد. ترامپ بیشتر اهل خروج از توافق است تا پیوستن به یک توافق. او حتی توافق‌های آمریکا با اروپا را هم زیر پا گذاشت. (۱۱/۲)

۱۱۲۵- من از وزیر محترم نفت سوال می‌کنم اگر مصرف بنزین ۱۹ یا ۲۰میلیون لیتر کاهش یافته چرا تهران همان ترافیک را حتی گاهی بدتر را باید تحمل کند؟ کاهش مصرف باید منجر به کاهش ترافیک در شهر شود. (۱۱/۲)

۱۱۳۷- چقدر زشت است یک رئیس جمهور دروغ بگوید. مثل آقای ترامپ که دروغگوست و حتی رسانه‌های آمریکایی هم او را دروغگو خطاب می‌کنند. (۱۱/۲)

۱۲۰۷- شهادت فرمانده بسیج دارخوین را که در پی یک ترور ناجوانمردانه صورت گرفت به خانواده ایشان و مردم شهادت‌پرور کشور تسلیت و تبریک عرض می‌کنیم. امیدوارم عوامل این ترور هرچه سریعتر دستگیر و به سزای عملشان برسند. (۱۱/۲)

۱۳۱۰- چرا آنقدر پمپ بنزین‌ها شلوغ است؟ بنزین مجانی که نمی‌دهند آنقدر صف می‌بندند سهمیه بنزین ماهیانه هم که اعلام می‌شود یک یا دو شب باعث شلوغلی پمپ بنزین‌ها شود یا مدتی است پمپ بنزین‌ها و خود شهر خیلی شلوغ است. (۱۱/۲)

۱۳۲۱- با اسلام. آیا به آنچه برخی مسئولین ادعا می‌کنند شوک تورمی بنزین فروکش کرده؟ پس خود مسئولین هم می‌دانند که افزایش نرخ بنزین شوک تورمی ایجاد کرده فقط ما مردم باید این شوک‌ها را تحمل کنیم. (۱۱/۲)

۱۵۰۱- گفته می‌شود خود مقامات آمریکایی به هلاکت ۱۳۴ نفر از نیروهای خود در پایگاه عین الاسد اعتراف کرده‌اند. (۱۱/۲)

پیام‌ها در صفحات ۲ -۴- ۶ - ۱۱

آفتاب روی خط آفتاب

۸۸۳۱۸۵۵۶-۸۸۳۱۸۵۵۵

پیام کوتاه: ۳۰۰۰۱۴۱۴۲۷

۱۴۵۰- طرح دولت الکترونیک و داشتن یک کارت برای همه کارها به جای ارائه مدارک متعدد بسیار طرح خوبی است که امیدوارم اجرایی شود. تسهیل در امور اداری و سرعت بخشیدن به کار ارباب رجوع از محسنات دولت الکترونیک است. (۱۱/۲)

۱۵۳۷- من با حرف مشاور دبیرکل سازمان ملل موافقم که گفته ترامپ برای جهان فردی خطرناک است. (۱۱/۲)

۱۵۴۷- رئیس جمهور یک زمانی همیشه چهره‌ای خندان داشتند. اما گاهی دیگر آن چهره بشاش و خندان را ندارند. کیانی. (۱۱/۲)

۱۵۳۹- در مطلبی نوشته سفارت خانه یا حیاط خلوت. آقای روحانی این آخر کار چنان عمل می‌کند که به نظر فقط برای اصولگرایان و مخالفان خود جا باز می‌کند. (۱۱/۲)

۱۶۰۱- آقای باهنر چرا می‌گوید اصلاح‌طلب‌ها دروغگو هستند؟ از اصلاح‌طلبان که دیگر کسی نمانده که بخواهد برای انتخابات بیایند. (۱۱/۲)

۱۶۱۳- سلام. سوالی داشتم از اصلاح‌طلبان چه کسانی باقی مانده‌اند و تایید صلاحیت شده‌اند که ما بخواهیم به آنها رای بدهیم؟ (۱۱/۲)

۱۶۲۰- سلام. آیا واقعا برخی نمایندگانی که رد صلاحیت شده‌اند در فساد مالی دست داشتند؟ اگر چنین است چرا باید در مجلس باشند و قانون تصویب کنند، ما که گیج شده‌ایم. (۱۱/۲)

۱۶۳۷- به نمایندگانی که یک خرجی هم روی دست مردم انداختند و آخرین حربه خود را به کار بردند دستمریزاد می‌گویم. مالیات به سفرهای خارجی حتی داخلی بستند.ای خدا از دست اینها. چه شد آخر دوره خود در مجلس چنین قوانینی را تصویب کردند؟ خوش به سعادت ما با این نمایندگان. (۱۱/۲)

۱۶۴۱- سلام بر آفتاب یزد. خواستم از طریق روزنامه آفتاب یزد سوال کنم آیا برای انتخابات آینده خبری از احمدی‌نژادها و دولت بهار است یا خیر؟ ظاهرا که خبری از آنهاست. (۱۱/۲)

۱۶۵۲- طلا، سکه و ارز هر روز در حال افزایش است. قیمت مرغ هم مجددا افزایش یافت تا ۱۴ هزار تومان رسید. مردم تا کی باید تاوان این گرانی‌ها را بدهند؟(۱۱/۲)

۱۶۱۲- اینکه سازمان تامین اجتماعی اعلام کرده از مستمری‌بگیران مالیات کسر نمی‌شود، خواستم بگویم آیا اصلا روا هست از مستمری‌بگیران مالیات هم کسر شود؟ (۱۱/۱۸)

آفتاب یزد: مگر چقدر به مستمری‌بگیران می‌دهند که می‌گویند مالیات کسر نمی‌کنیم، شاید برای این است که جلوی گلایه‌مندی کم بودن عیدی را بگیرند.

۱۶۱۹- یکی از مهم‌ترین و عمده‌ترین دلایل گرانی، وجود دلال‌ها و دلالیسم و مافیای اقتصادی در کشور است که متاسفانه دولت در برخورد با دلال‌ها موفق عمل نکرده است. (۱۱/۱۸)

۱۱۴۵- یکی نیست به مردم بگوید در کجای دنیا قیمت یک خودرو در یک هفته چند میلیون گران‌تر می‌شود؟ کجای دنیا بازار خودرو آنقدر بی‌حساب و کتاب است؟ (۱۱/۱۸)

۰۱۲۱- اگر روزی این قانون و بررسی از کجا آورده‌اید جدی شد احوالی هم از ثروت و اموال بعضی افراد گرفته شود بد نیست. (۱۱/۱۸)

۰۱۳۴- آماری از وضعیت پرسنل سازمان‌ها:

فقیرترین: آموزش و پرورش، ثبت‌احوال و راه‌آهن

مرفه‌ترین: ثبت اسناد، دارایی، گمرک (۱۱/۱۸)

۰۱۴۸- چرا برخی‌ها از لفظ بی‌غیرت استفاده می‌کنند آن را به کسی دیگر نسبت می‌دهند؟ شاید اینها حتی معنی دقیق بی‌غیرت را نمی‌دانند! (۱۱/۱۸)

۰۲۲۱- هیچ‌کسی نمی‌خواهد به این توجه کند چرا فلان مداح نسبت به رئیس‌جمهور انتقادات تندی کرده و بد صحبت کرده؟ از صدا و سیما باید سوال کنند چرا اجازه می‌دهند از این رسانه یک نفر به رئیس‌جمهور اینگونه بتازد؟ (۱۱/۱۸)

۰۸۲۱- مردم هیچ‌گاه شعارهایی را که نمایندگان دادند و عمل نکردند فراموش نمی‌کنند. مردم دنبال کاندیداهایی هستند که حرف و عمل‌شان یکی است. (۱۱/۱۸)

پیام‌ها در صفحات ۲ -۴- ۶ - ۱۱